

Spis treści

Przedmowa

Część I. KONCEPCJA KULTURY

1. Zasady gry społecznej

Różne umysły – podobne problemy
Kultura jako zaprogramowanie umysłu
Symbole, bohaterowie, rytuały i wartości
Kultura jako zjawisko samoodtwarzające się
Nie ma grupy bez kultury
Wartości i wspólnota moralna
Granice wspólnoty moralnej – religia i filozofia
Ponad rasą i rodziną
My i oni
Ideologie jako wyznaczniki przynależności grupowej
Warstwy kultury
Zmiana kulturowa – zmiana praktyk, stałość wartości
Różnice między kulturami narodowymi
Narodowe tożsamości, wartości i instytucje
Czym są narodowe kultury zarządzania
Relatywizm kulturowy
Kultura jest jak Feniks

2. Badanie różnic kulturowych

Pomiar wartości
Wymiary kultur narodowych
Badanie korelacji
Repliki badań IBM
Poszerzenie modelu IBM – Chinese Value Survey
Walidacja wskaźników kultury narodowej z innymi miernikami
Wymiary kultury i wymiary osobowości – bez stereotypów
Inne klasyfikacje kultur narodowych
Drugie rozszerzenie modelu wymiarów Hofstede’a – analiza World Values Survey wykonana przez Minkova
Różnice kulturowe w zależności od regionu, grupy etnicznej, religii, płci, pokolenia i klasy społecznej
Kultury organizacyjne
Odczytywanie zaprogramowania umysłowego – sugestie dla badaczy

Część II. WYMIARY KULTUR NARODOWYCH

3. Równi i równiejsi

Społeczne nierówności

Pomiar stopnia nierówności w społeczeństwie – wskaźnik dystansu władzy
Definicja dystansu władzy
Dystans władzy w badaniach powtórkowych
Zróźnicowanie dystansu władzy w danej kulturze w zależności od klasy społecznej, poziomu wykształcenia i zawodu
Pomiar dystansu władzy – uwagi o strukturze rozdziałów tej książki
Rodzina jako źródło różnic w dystansie władzy
Dystans władzy w szkole
Dystans władzy a służba zdrowia
Dystans władzy w miejscu pracy
Dystans władzy a państwo
Dystans władzy a idee
Źródła zróźnicowania dystansu władzy
Zmiany dystansu władzy – perspektywy na przyszłość

4. Ja, my i oni

Jednostka i grupa w społeczeństwie
Pomiar stopnia indywidualizmu w społeczeństwie
Indywidualizm i kolektywizm w World Values Survey – uniwersalizm a wyłącność
Indywidualizm i kolektywizm w innych międzynarodowych badaniach porównawczych
Czy indywidualizm i kolektywizm to dwa wymiary czy jeden
Kolektywizm a dystans władzy
Indywidualizm i kolektywizm a zawód
Indywidualizm i kolektywizm w rodzinie
Język, osobowość i zachowania w kulturach indywidualistycznych i kolektywistycznych
Indywidualizm i kolektywizm w szkole
Indywidualizm i kolektywizm w miejscu pracy
Indywidualizm, kolektywizm i Internet
Indywidualizm, kolektywizm i państwo
Indywidualizm, kolektywizm i idee
Źródła różnic między indywidualizmem a kolektywizmem
Indywidualizm i kolektywizm – perspektywy na przyszłość

5. On, ona, on(a)

Asertywność a skromność
Płeć i role z nią związane
Męskość–kobiecość jako wymiar kultury
Męskość i kobiecość w innych badaniach porównawczych
Męskość a indywidualizm
Czy męskość i kobiecość to dwa wymiary czy jeden
Narodowe wskaźniki męskości według płci i wieku
Zawody męskie, zawody kobiece
Męskość i kobiecość w rodzinie
Męskość i kobiecość w rolach płci i w seksie
Męskość i kobiecość w szkole
Męskość i kobiecość a zakupy
Męskość i kobiecość w miejscu pracy
Męskość, kobiecość i państwo
Męskość, kobiecość i religia
Źródła różnic między męskością a kobiecością

Męskość i kobiecość – perspektywy na przyszłość

6. Inne znaczy niebezpieczne

Unikanie niepewności

Pomiar (nie)tolerancji niepewności w społeczeństwie – wskaźnik unikania niepewności

Unikanie niepewności i niepokój

Unikanie niepewności nie jest unikaniem ryzyka

Unikanie niepewności w badaniach powtórkowych – projekt GLOBE

Zależność unikania niepewności od zawodu, płci i wieku

Unikanie niepewności w rodzinie

Unikanie niepewności, poczucie (nie)szczęścia i zdrowie

Unikanie niepewności w szkole

Unikanie niepewności a zakupy

Unikanie niepewności w miejscu pracy

Unikanie niepewności, męskość i motywacja

Unikanie niepewności a obywatel i państwo

Unikanie niepewności i korupcja

Unikanie niepewności, ksenofobia i nacjonalizm

Unikanie niepewności, religia i idee

Źródła różnic w unikaniu niepewności

Różnice w unikaniu niepewności – perspektywy na przyszłość

7. Kiedyś, teraz czy potem

Wartości narodowe i nauki Konfucjusza

Różnice w orientacji długoterminowej a życie rodzinne

Różnice w orientacji długoterminowej a biznes

Różnice w orientacji długoterminowej a sposób myślenia

Orientacja długoterminowa w wynikach World Values Survey

Orientacja długoterminowa a wymiary GLOBE

Orientacja długoterminowa, relacje rodzinne i wyniki w szkole

Orientacja długoterminowa a wzrost gospodarczy

Wzrost gospodarczy i polityka

Fundamentalizm jako orientacja krótkoterminowa

Orientacja krótkoterminowa w Afryce

Orientacja długo- i krótkoterminowa – perspektywy na przyszłość

8. Droga do szczęśliwości

Istota subiektywnego poczucia dobrobytu

Subiektywne poczucie szczęścia a World Values Survey

Przyzwolenie–restrykcyjność jako wymiar społeczny

Przyzwolenie–restrykcyjność a subiektywne poczucie szczęścia w innych badaniach międzynarodowych

Przyzwolenie–restrykcyjność, subiektywne poczucie stanu zdrowia, optymizm i stopa urodzeń

Przyzwolenie–restrykcyjność, rola przyjaciół i postawy konsumenckie

Przyzwolenie–restrykcyjność i relacje seksualne

Przyzwolenie–restrykcyjność w miejscu pracy

Przyzwolenie–restrykcyjność i państwo

Przyzwolenie–restrykcyjność – źródła różnic między społeczeństwami

Część II.

KULTURY ORGANIZACYJNE

9. Piramidy, maszyny, targowiska i rodziny, czyli o tym, jak się ludzie organizują w różnych kulturach

Ukryte modele organizacji
Profesor zarządzania to też człowiek
Kultura a struktura organizacyjna – wokół koncepcji Mintzberga
Planowanie, kontrola i rachunkowość
Corporate governance a cele biznesowe
Motywacja – teorie i praktyki
Przywództwo, podejmowanie decyzji i empowerment
Ocena efektywności i zarządzanie przez cele
Szkolenia z dziedziny zarządzania i rozwój organizacji
Wnioski — racjonalność organizacji zależy od narodowości

10. Kultury organizacyjne, czyli słoń i bocian

Szaleństwo na punkcie kultury organizacyjnej
Różnice między kulturami organizacyjnymi i narodowymi – projekt IRIC
Podejście ilościowe i jakościowe w projekcie IRIC
Wyniki wywiadów pogłębionych – przypadek SAS
Wyniki ankiety – sześć wymiarów kultury organizacyjnej
Zakres przewagi rynkowej a kwestie kulturowe
Kultura organizacyjna a cechy organizacji
Subkultury organizacyjne
Postrzeganie kultur organizacyjnych przez jednostki
Ogrody, bukiety i kwiaty nauk społecznych
Kultury grup zawodowych
Podsumowanie projektu badawczego IRIC – wymiary a Gestalt
Zarządzanie (z) kulturą organizacyjną

Część IV.

WNIOSKI

11. Kontakty międzykulturowe

Zamierzone i niezamierzone konflikty międzykulturowe
Szok kulturowy i akulturacja
Etnocentryzm i ksenofilia
Kontakty międzygrupowe – auto- i heterostereotypy
Język i poczucie humoru
Znaczenie technologii komunikacyjnych
Kontakty międzykulturowe w turystyce
Kontakty międzykulturowe w szkole
Mniejszości, migranci i uchodźcy
Kontakty międzykulturowe w negocjacjach
Ponadnarodowe organizacje biznesowe
Koordynacja działań firm ponadnarodowych – struktura powinna być pochodną kultury
Ekspansja firm ponadnarodowych – międzynarodowe fuzje i inne formy przedsięwzięć biznesowych

Marketing międzynarodowy, reklama i zachowania konsumentów
Polityka międzynarodowa i międzynarodowe organizacje
Rozwój i niedorozwój ekonomiczny a współpraca na rzecz rozwoju
Zdobywanie umiejętności komunikacji międzykulturowej
Wychowanie w duchu tolerancji kulturowej – sugestie dla rodziców
Szerzenie idei porozumienia międzykulturowego – rola mediów
Globalne wyzwania wymagają współpracy międzykulturowej

12. Ewolucja kultur

Podróż wehikułem czasu Od pięciu milionów do miliona lat temu – samotna planeta
Od miliona do czterdziestu tysięcy lat temu – lód i ogień
Od czterdziestu tysięcy do dziesięciu tysięcy lat temu – iskra talentu i zagłada
Od dwunastu tysięcy do siedmiu i pół tysiąca lat temu – wioski i uprawa ziemi
Od siedmiu i pół tysiąca lat temu do dziś – wielkie cywilizacje
Źródła kulturowej różnorodności i zmian
Koniec historii? Nie!
Istota ewolucji
Ewolucja – więcej niż geny
Ewolucja ponad egoizmem – grupy ważniejsze od jednostek
Życie jednostek i instytucji
Ewolucja w działaniu
Przyszłość kultury

Bibliografia

Słowniczek

O autorach